

הרב יהושע ויצמן

דרשה לשבת הגדול

הקדושה היא תכלית. בקדושה לא עושים מעשים לצורך דברים אחרים אלא מצד שהמעשים עצמם הם טובים. אכילה, למשל, היא אמצעי לבניין הגוף, לאספקת אנרגיה וכדו', אין ערך עצמי באכילה. בקדושה הדברים שונים: אכילת קדשים היא מצוות עשה. עצם האכילה היא התכלית, לא לשם משהו אחר, אלא כערך עצמי, כתכלית.

אם כן, השעבוד הגדול ביותר שהאדם משועבד לו, הוא השעבוד לאמצעים הרבים הנדרשים כדי להגיע אל השלמות. החירות היא היכולת לחיות את התכלית ללא אמצעים, לא בשביל דברים אחרים אלא כערך עצמי. בעולמנו, ניתן לחיות בחירות כאשר מעלים את הדברים לערך של קדושה שם הדברים הם תכלית, ונעשים לצורך עזמי ולא כאמצעים לדברים אחרים.

כך מבאר הרב זצ"ל את החלק הראשון בסדר - "קדש". הרב נדרש לכך שאנו אומרים "קדש" ולא "קידוש" - אין כאן רק השתלבות של האדם בקדושה, אלא ציווי על האדם לפעול קדושה על היום.

אדם מישראל יכול לפעול ולקדש את היום. מכאן אנו למדים, שבכל פרט ופרט מישראל יש קדושה עליונה, היכולה להשפיע על הזמן ולקדשו.

דבר זה מיוחד לחג הפסח. במצרים, כור ההיתוך בו נוצר עם ישראל, התגלתה גולת ישראל, אשר יסודה הוא בכנסת ישראל, ומשם יורדת היא וחודרת לכל פרט ופרט מישראל. מקרבן פסח אנו למדים, שגם קרבנו של כל אחד ואחד מישראל יכול להיות כקרבן ציבור, מתוך שקבוע לו זמן (ולכן קרבן פסח דוחה את השבת), שכן קדושת ישראל הכללית מקיפה גם כל פרט ופרט מישראל. על כן יכול יהודי להכריז: "קדש!", ולקדש את היום, שכן קדושת הכלל חודרת עד היחיד.

מתוך שיעור שהועבר בי"ט אדר תשס"א
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה
ומופיע בספר "משוש הארץ".

פירושו של הרב קוק זצ"ל בעולת ראי"ה להגדה של פסח מתייחד בכך שהוא סובב כולו סביב נקודה אחת: החירות. מנהגי הסדר וקטעי ההגדה השונים מוסברים כמבטאים וכמוציאים אל הפועל את החירות שאנו צריכים להיות שרויים בה בליל החג.

מהי בכלל חירות?

החירות היא עשיית כל המעשים מתוך רצון לעשותם, לא כאמצעי לערך אחר אלא כערך עצמי, כתכלית. כשהאדם בן חורין, אין הוא עושה דברים מפני שהם מביאים לדברים אחרים אלא מפני שיש ערך לעשיית הדברים הללו. מובן, שבעולמנו זה איננו יכולים להגיע לחירות גמורה מאמצעים. כדי להשיג דברים, כדי ליצור אנו נדרשים לאמצעים רבים שאינם התכלית עצמה.

באורות התשובה (ו, ז) כותב הרב:

"מתחלת הבריאה ראוי היה טעם העץ להיות גם הוא כטעם פרי. כל האמצעים המחזיקים איו מגמה רוחנית גבוהה כללית ראויים היו להיות מוחשים בחוש נשמתי באותו הגבה והנעם, שעצם המגמה מורגשת בו כשאנו מציירים אותה. אבל טבע הארץ, התנודדות החיים, ולאות הרוחניות כשהיא נסגרת במסגרת הגופניות, גרם שרק טעמו של הפרי, של המגמה האחרונה, האידיאל הראשי, מורגש הוא בנעמו והדרו, אבל העצים הנושאים עליהם את הפרי, עם כל נחיצותם לגדול הפרי, נתעבו ונתגשמו ואבדו את טעמם. זהו חטא הארץ, שבעבורו נתקללה כשנתקלל גם האדם על חטאו. וכל פגם סופו לתקון. ע"כ מובטחים אנו בברור, שיבאו ימים שתשוב הבריאה לקדמותה, וטעם העץ יהיה כטעם הפרי, כי תשוב הארץ מחטאה, וארחות החיים המעשיים לא יהיו גורמים לחוץ בעד הנועם של האור האידיאלי, הנתמך בדרכו ע"י אמצעים הגונים, המחזיקים אותו ומוציאים אותו מן הכח אל הפועל".

בחיים היומיומיים שלנו רק לפרי יש טעם. אולם, ניתן כבר בעולמנו "לחוש" מעט מערך החירות ע"י "טעימה" ממנה -

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי

3. מי שנגע בו
זב, צריך ליטול
ידיים או לטבול?

2. היכן אנו
מוצאים שנגע
יכול להפוך
לעונג?

1. מדוע "לפני
ה'" אלו שני
מקומות שונים?

חוצים כחצוהי הכא...

"כי בגלות נקרא רזא דשבת שהוא בסוד ואמונה - להאמין כי השי"ת אחד אף שאין ניכר כבודו בגלות. אבל בשעת הגאולה נתברר כי אין עוד, ונקרא שבת הגדול" (שפת אמת לשבת הגדול, תרל"ב)

